

**Пам'яті Віктора Даниловича Омельченка
(14.05.1944—29.08.2022)**

29 серпня 2022 р. на 79-му році життя перестало битися серце видатного геофізика, талановитого науковця в області сейсмології і сейсмозв'язки, завідуючого відділом регіональних проблем геофізики Інституту геофізики ім. С.І. Субботіна НАН України, кандидата геолого-мінералогічних наук Віктора Даниловича Омельченка.

Віктор Данилович народився 14 травня 1944 р. у місті Павлоград Дніпропетровської області в робітничій сім'ї. З 1951 по 1961 р. навчався у середній школі № 12.

Трудовий шлях Віктора Даниловича розпочався відразу після закінчення школи. Він пропрацював рік колійним робітником СБМУ (спеціалізованого будівельно-монтажного управління) № 3 тресту «Полтавспецбуд» в м. Комсомольськ Кременчуцького району Полтавської області. У 1962 р. вступив до Дніпропетровського ордена Трудового Червоного Прапора гірничого Інституту ім. Артема на геологорозвідувальний факультет. Зауважимо, що в той час кафедра геофізики цього Інституту

була однією з найкращих в Радянському Союзі. У 1967 р. після закінчення Інституту Віктор Данилович отримав диплом гірничого інженера-геофізика і був направлений на роботу в трест «Дніпрогеофізика» Міністерства геології УРСР (м. Дніпропетровськ), де працював на посаді інженера-геофізика до 1971 р. Вже в ті роки Віктор Данилович займався інтерпретацією даних сейсмозв'язки, спостережених методом глибинного сейсмічного зондування (ГСЗ), що в подальшому стане головним напрямком його професійної діяльності.

Науковий шлях Віктора Даниловича почався у 1971 р., коли він вступив до очної аспірантури Інституту геофізики АН УРСР у відділ сейсмометрії, яким в той час керував видатний геофізик, член-кор. АН УРСР В.Б. Соллогуб. Після закінчення аспірантури у 1974 р. був зарахований на посаду молодшого наукового співробітника в цей відділ.

На початку 1961 р. з ініціативи В.Б. Соллогуба та А.В. Чекунова в Інституті геофізики АН УРСР було створено знамениту Геофізичну експедицію № 1, завданням якої було вивчення глибинної будови земної кори та верхньої мантії основних тектонічних структур України методом ГСЗ. Ця експедиція багато внесла у формування високого міжнародного авторитету Інституту геофізики АН УРСР. Це дозволило Академії наук СРСР прийняти рішення про направлення у 1972—1976 рр. Геофізичної експедиції № 1 в Індію для роботи з їх фахівцями з вивчення методом ГСЗ глибинної будови Індостанського щита (цей геофізичний метод був незнайомим геофізикам Індії, і вони його освоювали завдяки роботі з нашими співробітниками).

З 1973 р. Віктор Данилович приймав участь у цих спільних радянсько-індійських

дослідженнях у складі експедиційної групи, що виконувала польові сейсмічні спостереження методом ГСЗ.

У 1982 р. В.Д. Омельченко був переведений на посаду головного геофізика Геофізичної експедиції № 1, а у 1985 р. знову отримав посаду молодшого наукового співробітника відділу сейсмометрії за конкурсом і в тому ж році успішно захистив кандидатську дисертацію «Глибинна будова і природа сейсмічних границь земної кори центральної частини Дніпровсько-Донецької западини». У 1986 р. Віктор Данилович за результатами атестації наукових співробітників був переведений на посаду наукового співробітника відділу сейсмометрії.

Коли у 1987 р. в Інституті було створено відділ регіональних проблем геофізики, керівником якого став послідовник В.Б. Соллогуба О.Б. Харитонов, Віктор Данилович був зарахований у новостворений відділ на посаду наукового співробітника, а у 1988 р. він став старшим науковим співробітником цього відділу. Після смерті О.Б. Харитонова в 1998 р. В.Д. Омельченко був переведений на посаду виконуючого обов'язки завідуючого відділом регіональних проблем геофізики, а згодом у 1999 р. був обраний завідуючим цього відділу за конкурсом. Він успішно керував «своїм» відділом майже 23 роки, до кінця свого життя.

9 червня 1999 р. рішенням Вищої атестаційної комісії України Омельченку Віктору Даниловичу було присвоєно вчене звання

старшого наукового співробітника за спеціальністю «геофізика».

В останні роки Інститут геофізики ім. С.І. Субботіна НАН України активно виконував дослідження на міжнародних профілях ГСЗ як на території України, так і за її межами. Результати цих досліджень, в яких В.Д. Омельченко приймав саму активну, керуючу участь, увійшли складовою частиною в роботу «Глибинна будова літосфери та сейсмічна небезпека території України», яку в 2019 р. було відзначено Державною премією України в області науки та техніки. В.Д. Омельченко, як один з авторів роботи, став лауреатом цієї престижної премії. Крім того, результати цих наукових досліджень висвітлені в самих престижних геолого-геофізичних журналах світу. Його ім'я в цих публікаціях залишиться навечно.

Протягом своєї наукової діяльності Віктор Данилович приймав безпосередню участь і робив доповіді за результатами своїх досліджень на багатьох Міжнародних конференціях, які проводилися в різних країнах світу, зокрема в Польщі, Данії, Франції, Італії та ін.

Віктора Даниловича будуть завжди пам'ятати не тільки співробітники Інституту, а й закордонні колеги, які співпрацювали з ним у полі та разом готували і видавали публікації, які зараз широко відомі в геолого-геофізичному науковому світі. Забути його неможливо. Вічна пам'ять Віктору Даниловичу Омельченку!

*О.О. Верпаховська, В.І. Старостенко,
О.В. Легостаєва, С.С. Чулков*